

במד'נה

הסודיות בה נוהל חשבוננו. הבנק מצדו הע' ביר את התלונה לבולשת השווייצית, שאסרה כמה ישראלים.

ממשלת שוייץ לא רצתה לשותח לדבר אופי של סכסוך דיפלומטי, המציאה למשרד החוץ בקשה מנומסת כי ישראל "תסביר את מהות פעולותיה הכספיות והכלכליות".

קשה לדעת כיצד תסביר ישראל פעולות כי זוהי פעולה נגד אזרחי ישראל, העוברים על חוקי המטבע של מדינתם. לכן, מבחינה מוסרית לפחות, זוהי פעולה מוצדקת.

אך אין להניח כי הסברה ציונית מעין זו

העם

טרמפ

גיבורי השבוע היו שני עולים חדשים, שעמדו בלילה בכביש ירושלים - תל-אביב, ביקשו טרמפ כדי לחזור למחנה עתודות. מכונת אחרי מכונת עברה על פניהם, ריקה, אך בלתי-מוכנה להיעצר לחמש שניות כדי לבסוף פקעה סבלנות השנים. האחד משך בידיה הדריכה של הסטן, ירה כדור ב"אור".

דניאל מדאן נכנס למכונית מלקות, אלוהים וחצינות

תחלף בהבנה רבה על ידי השווייצים הגאים מאד על השיטה הבנקאית שלהם, שאינה מת' חשבת ברגשות לאומיים.

אורחים

האטרה היחידה

לפני שבועות מספר נידון כושי דרום אפי ריקאי לענשים הבאים: חצי שנה עבודת פרך, 50 לירות קנס, 12 מלקות. האשמה: הסתה. ההוכחה: המשטרה הדרום-אפריקאית מצא בביתו של הנאשם ספר היסטורי המטי' פל בתולדות המהפכה הצרפתית ובו משפ' מסוימים, ביניהם תיאור ההתקפה על הבסי' טיליה, מסומנים בקוים אדומים.

השבוע ירד כפוף מהמטוס ס. ה. א. ב' לוד, כומר בן 80. היה זה דניאל פרנסיס מאלאן, ראש ממשלת האיחוד הדרום-אפריקאי, מתחה ומבצע אותה מדיניות. למרות השמו' עות שפסחו יום קודם בואו על משמעות מדינית לבקורו, כאילו נשא אגרות אישיות מאת צירציל לממשלות ישראל וירון, הכ' איש מוכיר החוץ של מאלאן ידיעה כו. חמש פורסיות, המוכרי לעתונאים, שביקשו יותר פרטים בנידון: "אדון מאלאן לא יעשה כל הצהרות או פעולות פוליטיות. מטרתו היחידה, ביקור המקומות הקדושים".

קיבלו את פניו, בין השאר, ציוני דרום-אפריקה, המהווים קבוצה עשירה ורבתי-הש' פעה במדינה. כי מאלאן, כומר המאמין ב' אלוהיו, רודן הכושים, אויב היהודים ושונא בני התערובת, הוא גם אוהד המפעל הציוני.

מנגנון

בית ספר לדיפלומטים

מרגע כניסת הציונים הכלליים לממשלה, נוסף לבקורת שהשמיעו על מדיניות החוץ, דרשו להכניס מאנשיהם לסגל הדיפלומטי. שרת, לא שש ביותר למלא את דרישתם, טען כי כל המקומות תפושים.

בשלב מאוחר יותר, הסבירו הצ"כ כי זוהי דרישה שעל מלויה הם יעמדו בכל תוקף. שרת דרש מהם להגיש לו רשימה שמיה, שתבדק על ידי משרדו. מרכז הצ"כ הגיש רשימה של 50 כ"בלתי מתאימים לשרות בסגל הדיפלומטי". אולם גם לגבי יתר 20 המועמדים שהיו כשרים יותר לפי דעת משרד החוץ, לא מהר שר החוץ למצוא מינויים ומקומות שרות. הוא עיכב את הדבר בטענות פרוצדורליות שונות.

פרוקה הומני של הקואליציה בעציות ה' דגל וההמנון, שהיה צעד טקטי חשוב, גרם להגברת כוחם של הצ"כ להגדלת משקל דרישותיהם.

התוצאה לא אחרה לבוא: השבוע נודע סופית כי שר החוץ נכנע לדרישת הצ"כ.

הקלע נקב את צמיג המכונית של השגרירות האמריקאית.

האם היה איש זה בלתי-נורמלי? אולי. אולם הוא סימל מצב שהשתרר במדינה. אלפי טרמפיסטים אחרים חלמו בהקני, במצב דומה, על "תקיעת כדור". אולם הם לא הגשימו את החלום. היה מעצור בין חלומות-אלמות ומעשי-אלמות.

ביוני 1953 נפרץ מעצור זה בחזית רחבה. העתונים מלאים שפע-שפע. זו הפעם הראשונה תפסו בהם תאורי אלמות למעלה ממחצית עמודי הידיעות.

אין להבין צד זה של המעשה הסמלי מבלי להבין את הצד השני. הצד השני הוא הנהג של המכונית. מכונתו היתה ריקה. שני אנ' שים בודדים עמדו בלילה על הכביש, הת' חננו שיקחם. מבטו עבר על פניהם, כאילו היו שרצים. הוא לא עצר.

שני הצדדים של המטבע - הזילול הגר' גובר והולך בגוף האדם מחו, והזילול הגר' בר והולך ככבוד האדם מאידך - משתפים פעולה בניחון המוסרי. בית-הסוהר לא ירפא אותו.

ענינים מיוחדים

הסודיות שנפגעה

השבוע יצאו שנים מן הפקידים הגבוהים של משרד החוץ לשייץ: המנהל הכללי ד"ר ולטר איתן והיועץ לענינים מיוחדים ראובן שילוח. כל הודעה רשמית לא נמסרה על נסיעתם.

אולם הסוד היה גלוי למדי. איתן ושילוח יצאו לשיחות, עם ממשלת שוייץ, על אודות כמה שערוריות הקשורות בעניניהם המסח' ריים והכספיים של ישראלים בנקים שויי-ציים. כמה פקידים מיוחדים של האוצר נעצו בחסינות של הנקים, ניסו לברר חשבונות של ישראלים.

הבנק השווייצ'י הוא מוסד מכובד מאד, אשר את חשבונותיו מותר לפתוח בפני ה' משטרה אך ורק בהתאם לצו מיוחד של שופט מחוזי, לאחר שמציגים לפניו נימוקים משכנעים.

הישראלים לא הטריוחו עצמם לקבל צו כזה, ניסו לעמוד על הענינים בדרכים אחרות. לאחר ברור, נמסר דו"ח למשרד האוצר בא' רק, שנקט באמצעים נגד הישראלים שלרשו' חס עמזו סכומי מטבע זר גדולים בנקים שווייציים. כספים אלה הועברו, בדרך כלל, על ידי תושבי ישראל באמצעים בלתי ח' קיים.

פעולה מוצדקת. האוצר הציע לאור' חים ישראלים אלה "עסק": ויתור על חלק מכספם שבנק השווייצ'י לטובת האוצר, ללא המורה, והעמדת היתרה לרשות האוצר תמו' רת מטבע ישראלי. אחד מאלה שהוצע לו הדבר, התלונן בפני הבנק השווייצ'י על אי'

שתמטו את השלטון בצורה זו, לא לפני כן. פעולת טרו, אף-אם היתה מודרכת על ידי השקפת-עולם, לא תעורר את אהדת ההמונים למבצעייה. אלא להיפך, אהדת ההמונים תכחן אל הקורבן. פצצת פנקס הצילה את חוק השבת למשך כמה חודשים. פצצת שילונקי הסירה את המכשול האחרון מפני הסכם השילומים. אולם למחרת זו לא היה כלל רעיון. אנשיה אינם קמים בבית המשפט כדי לקבל על עצמם את האחריות למעשיהם ולהרעים באוזני השופטים את האמונה אשר בליבם. אין הם רק פחונים. אין להם פשוט מה לומר.

וכאן מתעוררת הנקודה המכרעת. למי עזרה קבוצת הטרור האחרונה?

אולי העשה רצח

היא עזרה למפא"י. אפשר היה כמעט לומר: לולא היתה קיימת, היתה הממשלה צריכה להמציא אותה. אין דברי אלה באים להטיל ספק ביושרם של החוקרים והפקידים שעסקו במחתרת זו. אין הם באים גם לזלזל בערך הגילויים. אני מאמין שהיתה קיימת אגודה של כמה קבוצות-טרור קטנות. הם זרקו את הפצצה במערכת העונש הזה ובחצי הריטר מקומות אחרים. מן הסתם הטילו גם את הפצצה בצירות הסובייטית והיכו את ישה חפץ.

אני מוכן להאמין שאלמלא ניתגלתה, היתה מרחיבה את פעולותיה. יש הגיון פנימי לטרור. אין הוא יכול לדרוך במקום. הוא היה מוביל לפיצוץ מוסדות. הוא היה מוביל, אולי, למעשי רצח.

כל זה נכון. אולם: במידה לא מעטה אשמה בהתפתחות מחתרת זו הממשלה עצמה. היא לא התיחסה ברצינות לפעולות הטרור, כל עוד לא הכאיבו לה. מוסדות הבטחון התקוטטו ביניהם על האחריות. היתה לי הזכות לראות כיצד פעלו מוסדות אלה אחרי מעשה טרו מסוים - הפצצה במערכת זו - ולא התרשמתי שהיתה זאת חקירה גאונית. לא תתכן מחתרת בארץ זאת-היא קטנה מדי, צפופה מדי. אין בה סודות. בכשרון בינוני אפשר לגלותה. המשטרה, החוק הרגיל, בית המשפט הרגיל, מסוגלים בהחלט להתגבר על הטרור. אין כל צורך בהיסטריה.

הצפור השניה

אך ישנו צורך בהיסטריה - כשרוצים, דרך אגב, לצוד באתו זמן ציפור שניה. המחתרת נתגלתה בשעת כושר. בכמאי הגאוני ביותר לא יכול היה לבחור ברצע מתאים יותר.

על שולחן הכנסת מונח חוק העכירות נגד המדינה. חוק קטלני זה אינו נועד לדגירקק הזורקים פצות בתגויות-ספרים ובאיטליזים. הוא נועד לחיסול גורמים ממשיים יותר, לחיסול אינפוזיציות בלתי-רצויות בשעה הנכונה. הוא נועד לאפשר דיקטטורה מסוימת בשעה שלא יהיה מוצא קל יותר מן הקושיים הכלכליים. הוא מיועד להכשיר את הקרקע לזיתור סופי על מדיניות-חוץ עברית עצמאית, ולתיאום הארץ במסגרת של חלות בגורמים זרים.

לא קל להעביר חוק כזה ככנסת-לשם כך דרושה פאניקה. האב הרוחני של החוק היה היועץ המשפטי. האדם שהבחר את הסגנה האיזמה הכרוכה במחתרת זו של נצרים, גם הוא היועץ המשפטי.

אין מירוש הדברים שהיועץ המשפטי המציא את המחתרת. היא היתה קיימת - חבורה אידיאלית של כסילים המוכנים לשרת את מפא"י בעל כורחם. יתכן שההגומה לא באה אפילו במתכוון. אין כל צורך להטיל ספק ביושרם המוחלט של המזוימים. אין הם מצויים אצל הנוצר העברי, בקצה האצבעות שלהם אין אותו חוש המאפשר להעריך, גם ללא תעודות בכתב, מה כוחו, היקפו וגדולתו של תופעות השייכות לנוצר העברי. קל להבהיל אנשים. מראים לשר המשפטים, גם הוא אדם ישר ותלוש ממצאות הנוצר, רשימה של מועמדים להורג. רשימה אמיתית עם שמות אמיתיים. בראש הרשימה מופיע ידיו האשי של שרה-משפטים. מי לא אשר פעולות דראסטיות, מי יכחיש את הצורך בחקיקת חוק דראסטי, נוכח עובדות כאלה?

אולם זהו משחק באש. משפטים צבאיים, מעצר ללא פקודת שופט, חוקים מיוחדים המחילים כל כבוד לחוק - כל אלה אמצעים מסוכנים מאד. ביחוד בידי אנשים שלא הוכיחו בעבר שצדקו בהערכת תושעים ופושעים. אנשים שעשו מה שעשו בסרשת רצח הילדה רחל לויץ, שאסרו את חביב שיבר ו17 חבריו אחרי פיצוץ הצירות, האנשים שהפכו את זכוב הקנאים לסל של בלמי. מסוכן מאד.

מסוכן מאד מפני שזו בדיוק הדרך לטפח מחתרת רצינית. אם מוכיחים לנוצר ששוב לא יתכן שיוני ערכים במדינה בדרך דמוקרטית וחוקית, ושהדרך היחידה היא ההתקוממות בכוח הנשק, הרי אז תשנה המציאות. וגם אנשים רציניים יותר יפנו לדרך המחתרת.

פצצה במקום רעיון

הטרור הוא דרך הביטוי של הנחותים. יש צורך לפעול נגדו בכוח המשטרה והחוק. אולם שום משטרה ושום חוק לא ירפאו את המחלה. לשם כך דרוש משהו יותר מזה: סילוק הגורמים. לשם כך דרוש שינוי האווירה הרוחנית, שינוי האקלים הנפשי בקרב הדור הצעיר. לשם כך דרוש שהמנהיגים בפוטנציה יוכרו את אחריותם, יחפסרו מהתפטרותם, יתחילו לחשוב מחדש על בעיות זורם ולגבש מחדש את החשובות להם. במשך ארבע שנים לא נולד בדור הצעיר אף שיר אחד. לא נולד אף רעיון אחד, אף מנהיג אחד. ובמקום שאין שירים, שם מתפוצצות הפצצות.

